

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică“ se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, „Ardeleana“, „Auraria“, „Banca Poporală“ Dej, „Beregsana“, „Berzovia“, „Bihoreana“, „Bistrițana“, „Bocșana“, „Brădetul“, „Cassa de păstrare“ Miercurea, „Cassa de păstrare“ Săliște, „Chiorana“, „Cordiana“, „Corvineana“, „Crișana“, „Detunata“, „Doina“, „Economia“ Cohalm, „Economul“, „Făgețana“, „Fortuna“, „Furnica“, „Grănițerul“, „Hațegana“, „Hondoleana“, „Hunedoara“, „Industria“, „Iulia“, „Lipovana“, „Lugoșana“, „Lucaferul“, „Mercur“, „Mielul“, „Munteana“, „Mureșana“, „Mureșanul“, „Nădlăcana“, „Nera“, „Oleana“, „Oraviceana“, „Patria“, „Plugarul“, „Poporul“, „Racoțana“, „Sătmăreana“, „Sebeșana“, „Selăgeana“, „Sentinela“, „Silvania“, „Someșana“, „Steaua“, „Timișana“, „Ulpiana“, „Unirea“, „Victoria“, „Vlădeasa“, „Zărândeana“, „Zlătneana“, „Agricola“
însoțire economică de magazin și anticipațiuni, Hunedoara.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
IOAN I. LĂPĚDATU.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cui² câte 10 fileri.

Anul IX.

Sibiu, 21 Iulie 1907.

Nr. 29.

Adunarea generală de constituire a „Solidarității“ asociațiune de institute financiare ca însoțire în Sibiu.

La 16 crt. și-a ținut adunarea generală de constituire asociațiunea institutelor financiare „Solidaritatea“, a căreia fondare a fost proiectată încă mai de mult, care însă din motive independente de inițiatori a ajuns abia acum la realizare.

Adunarea generală a fost prezidată de domnul P. Cosma, azistat de dl D. Rațiu, în calitate de notar și domnii Dr. Tb. Brediceanu și Dr. L. Leményi, ca verificători ai procesului verbal.

Au participat la adunare în total reprezentanții a 31 de institute de bani cu 106 părți fundamentale.

Conform raportului fondatorilor numărul membrilor înscrși la noua asociațiune este de 68 cu 189 părți fundamentale à K 200 în contul cărora a intrat suma de K 11,400— iar ca taxă de înscriere, din cele 1/2% a capitalului societar al institutelor înscrise, suma de „ 5,212-90

total deci K 16,612-90

care sumă deocamdată și până la alte dispoziții se află în depozite la „Albina“.

Adunarea generală primind cu aprobare raportul fondatorilor votează acestora absolutul și declară totodată asociațiunea „Solidaritatea“ de constituită.

Urmând la ordinea de zi: stabilirea statutelor, adunarea generală primește cu mici modificări proiectul de statut desbătut prealabil și în conferența băncilor din toamna anului trecut, autorizând totodată direcțiunea a face eventualele modificări cerute de tribunal, fără a mai convoca adunarea generală. Cu publicarea textului autentic al acestor statute, vom începe în unul din numerele noastre viitoare.

După o pauză de 5 minute procedându-se, conform punctului 5 și 6 din program, la alegerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere, prima pe 3 ani și ultimul pe un an, adunarea generală alege direcțiunea, prin aclamațiune, cum urmează:

Prezident: dl Parteniu Cosma (Albina“, Sibiu);
Viceprezident: dl Ilie Trăilă („Oraviceana“, Oravița);
Membrii: d-nii Romul Cărăbaș („Timișana“, Timișoara), Andreiu Cosma („Silvania“, Șimleu), Ioan I. Lăpădatu („Ardeleana“, Orăștie), Dr. Coriolan Pop („Bihoreana“, Oradea-mare), Sava Raicu („Victoria“, Arad), Dom. Rațiu („Grănițerul“, Dobra) și Dr. Gavr. Suciu („Hațegana“, Hațeg).

Comitetul de supraveghiere a fost compus din domnii: Nicolae Ivan, prezident („Vatra“, Cluj), Dr. Nic. Comșa, notar („Cassa de păstrare“, Săliște), Mateiu Jiga („Furnica“, Făgăraș), Voicu Hamzea („Lipovana“, Lipova) și Petru Stoica („Sentinela“, Sațul-nou).

Ca ultim punct la ordinea zilei a fost: „fixarea diurnelor revizorilor experți“, fixându-se diurnele cu K 20 și speșele de călătorie cl. II și birja la și dela gară, după referințele locale.

Cu acestea exhaustată fiind programa, adunarea generală s'a încheiat.

Imediat după adunarea generală direcțiunea și comitetul de supraveghiere a „Solidarității“ s'a întrunit în o ședință comună, în care s'au luat dispozițiile necesare pentru înregistrarea și inactivarea cât mai grabnică a asociațiunii. Membrii direcțiunii prezenți la adunare și-au legalizat încă în aceeași zi semnăturile la notarul public, în scopul înregistrării firmei, rămânând ca subscrierile legalizate ale membrilor absenți să se acuire ulterior.

Tot în prima sa ședință, direcțiunea asociațiunii a numit revizori-experti pe următorii domni: Iosif Diamandi („Bihoreana“, Oradea-mare), Iosif Lissai („Albina“, Sibiu), Iosif Oncioiu (Filiala „Albina“, Brașov), Ioan Perian („Oraviceana“, Oravița), Sava Raicu („Victoria“, Arad), Dom. Rațiu („Albina“, Sibiu), Aurel St. Șulțiu („Nădlăcana“, Nădlac) și Ioan Vătășan („Albina“, Sibiu).

Postul de secretar s'a încredințat domnului Dom. Rațiu, iar cel de cassar domnului Constantin Popp.

În vederea marelui importanțe, ce o va avea în viitor „Solidaritatea“, ca ocrotitoarea intereselor mul-

tiple ale institutelor de bani asociate, ar fi de dorit, ca cât mai multe din institutele noastre de bani să se grupeze sub steagul ei, ca astfel cu atât mai ușor să-și poată împlini chemarea și să poată satisface speranțele și așteptările legate de ea.

*

Adunarea plenară a secțiilor „Asociațiunii“.

În Nrul precedent al foii noastre am fost anunțat ținerea adunării plenare a secțiilor „Asociațiunii“; acum, ulterior, venim să amplificăm cele scrise, cu câteva date ce ne-am putut câștiga despre chestiunile tratate în adunare și peste tot despre rezultatul activității secțiilor.

Ședința plenară a secțiilor a fost deschisă Duminică în 14 Iulie n. la oarele 10¹/₂ a. m. de către președintele „Asociațiunii“, dl Iosif Sterca Șuluțu, în prezența unui număr frumos de membri ordinari și corespondenți.

Secretarul, dl O. Goga cetește raportul general, în care între altele spune: „Principiul pe care se întemeiază dreptul de a fi al oricărei grupări ce țintește ajungerea unui scop — este munca. În numele muncii pentru o mai bună înaintare culturală a neamului nostru s'a săvârșit și această grupare a Asociațiunii.

Importanța acestei corporațiuni trebuie să crească din zi în zi... ea e chemată să desfășure o intență muncă culturală. Desigur că cea mai mare sarcină a acestei chemări e a „secțiilor literare-științifice“.

Arată mai departe modul cum membrii celor 5 secțiuni, în număr de aproape 50, s'ar putea degaja ușor de îndatoririle postului lor prin o muncă de popularizare a științelor. Spune ce cărți s'au tipărit în anul expirat în *Biblioteca populară a „Asociațiunii“*, cari sunt acum sub tipar, cari au intrat pentru a fi tipărite și acele cari sunt în pregătire.

Anume s'a tipărit în două editii scrierea „*Inceputul neamului românesc*“ de Dr. I. Lupăș.

Sunt sub tipar: „*Povestiri*“, din lucrările inedite ale lui I. Pop Reteganul și „*Comuna Viitorul*“ (Sfaturi pentru ridicarea unui sat prin sine însuși) de R. Simu.

Au intrat pentru a fi tipărite:

1. Gr. V. Borgovanu: „*Pilde din viața căsătorii*“ (broșura VI).
 2. Dr. St. Erdélyi: „*Locuința*“, „*Grădina de le-gume*“ și „*Bucătăria țărănească*“.
 3. I. F. Negruțiu: „*Nutrețul măiestrit*“.
 4. M. Străjan: „*Despre cumpăt și beție*“.
 5. I. I. Lăpădatu: „*Băncile și poporul*“.
 6. I. F. Negruțiu: „*Carte de bucate*“.
 7. S. Stoicu: „*Difteria și tuberculoza*“.
- Sunt în pregătire următoarele:
1. Gr. Pletosu: „*Carte pentru tineret*“.
 2. V. C. Osvadă: „*Despre tovărășii*“.
 3. Andreiu Bărseanu: „*Vieța și lucrările lui Gavr. Munteanu*“.
 4. P. Cosma: „*Biografia lui E. Gozdu*“.
 5. Dr. C. Diaconovich: „*Familia Mocsonyi*“.
 6. Dr. I. Rațiu: „*Biografia lui Al. Papiu Ilurian*“.
 7. Dr. Ambrosiu Chețianu: „*Biografia lui Fl. Porcius*“.

Pregătirea unor scrieri bune de popularizare din partea membrilor din secțiuni, scrieri cari să se publice în *Biblioteca populară a „Asociațiunii“* și să se răspândească în masele largi ale poporului, — o con-

sideră dl Goga a fi una din problemele de căpetenie ale „Asociațiunii“.

O altă chestiune de importanță, realizată de comitetul „Asociațiunii“, zice domnul Goga, este cea a înființării revistei pentru popor „*Tara noastră*“. Prin înființarea ei „Asociațiunea“ a făcut cel mai nimerit pas pentru a se putea introduce în conștiința poporului nostru dela sate, între cari instituțiunea aceasta până astăzi are atât de puțini cunoscători.

Arată apoi greutățile cu cari are să lupte această revistă și solicează concursul membrilor din secțiuni atât privitor la colaborare cât și pentru răspândirea ei.

Un alt mijloc puternic de propagare culturală sub scutul „Asociațiunii“ sunt *conferințele și prelegerile populare* ținute pe teritoriul despărțimintelor. La inițierea comitetului central care sprijinește cu jertfe materiale aranjarea prelegerilor, s'au ținut asemenea prelegeri în multe locuri și pretutindeni s'au dovedit folositoare. S'a arătat însă o pronunțată lipsă de conferențieri și chiar la conferențele cari s'au ținut se observă adese lipsa unui pregătiri mai destoinice a conferențiarului.

Dreptaceea se propune și se și primește ca *cele 5 secțiuni să pregătească fiecare din partea sa câte o conferință*, cari unite într'o broșură ar putea fi cetite de conferențieri la sate.

După amiazi, în 14/VII, membrii au lucrat în secțiuni; iar în 15/VII atât înainte cât și după amiazi s'au continuat ședințele plenare.

Din raportul *secțiunii literare*, cetit de dl Andreiu Bărseanu, se vede că referentul a cenzurat cărțile intrate la premiul „*Andreiu Mureșianu*“, pe baza căruia s'au premiat cu câte K 300 scrierile „*Dela țeară*“, de I. Agârbiceanu și „*Ramuri*“ de Z. Bărseanu, iar celorlalte li-s'a făcut mențiune onorabilă și unele au fost recomandate a se procura pentru bibliotecile populare.

Tot referentul a continuat și anul trecut cu adunarea *nomenclaturii populare*, cu deosebire relative la plug, car și rășboiul de țesut.

La propunerea secțiunii s'a decis a se *înmulți numărul membrilor corespondenți* ai secțiilor și că *biografiile bărbaților noștri distinși* să poată fi tratate câte una într'o broșură sau și mai multe între cari există oarecare legătură. Membrii secțiunii promit a colabora la revista „*Tara noastră*“ și vor căuta să o răspândească în sinul poporului.

În raportul *secțiunii istorice* se arată că referentul, d-nul Dr. I. Lupăș, a publicat în Biblioteca populară scrierea despre „*Inceputul neamului românesc*“, apărută acum în a doua ediție, a colaborat la „*Tara Noastră*“ și că a prezentat mai multe documente și scrisori referitoare la trecutul nostru istoric; că membrii *Silv. Moldovan* și *Nic. Togan* au luat asupra lor sarcina de a duce la îndeplinire lucrarea cu titlul „*Dicționarul localităților cu populațiune română de pe teritoriul regatului ungar*“, din cari s'a prezentat unele specimene. Membrul V. Păcală a pregătit o lucrare mai extinsă cu titlul „*Etnografia reală*“. La propunerea acestei secțiuni s'a decis să se întrevină la Academia Română, ca aceasta să cedeze *colecțiile de acte și documente speciale* referitoare la trecutul Românilor de aici, și ca în revista „*Transilvania*“ să se publice pe viitor și materii literare și documente și studii istorice.

În raportul *secțiunii științifice* se constată că membrul A. Ciortea a procurat 2 *schiopticoane* pentru despărțimintele „Asociațiunii“, a ținut 4 *prelegeri* cu proiectiuni și a instruit pe mai mult înși în manauarea aparatului de proiectiune și în ținerea prelegerilor. Dr. A. Chețianu a ținut *prelegeri* în vre-o 10 comune, a

continuat cu adunarea materialului de nomenclatură populară din Istoria naturală, a început și cu adunarea datelor pentru biografia lui Fl. Porcius și a scos de sub tipar o carte de botanică sistematică. Dr. I. Radu a ținut la vre-o 42 prelegeri cu proiecțiuni, parte însuș, parte ajutat de alții în diferite comune, și a colaborat în mod regulat la „Țara noastră”. A. Vlaicu a ținut vre-o 3 prelegeri despre pomărit, economia vitelor și tuberculoasă. S. Stoica a urmărit aparițiunile publicistice din domeniul igienei. Dr. I. Beu a făcut recenzia scrierilor dlor Dr. St. Erdélyi „Despre locuință” și „Despre bucătăria țărânului român”. În chestiunea colaborării la „Țara noastră” fiecare membru se angajază a scrie cel puțin câte un articol pe an. Secțiunea recomandă a se tipări prelegeri model, eventual retipărindu-se acestea din „Țara Noastră” și să se continue a se face și pe viitor „Repertoriul despre producțiunea literară”, având în același timp a se concentra în biblioteca „Asociațiunii” toate opurile apărute an de an în limba română.

Secțiunea școlară, prin prezidentul său, Gr. Pletosu a cenzurat manuscriptul „Datorințele părinților către fi” de I. Bota, care nu se poate recomanda pentru Biblioteca populară. S'au prezentat, prin referentul său Dr. I. Stroia, specimene pentru Biblioteca pe sama tinereții și s'a propus deocamdată preliminarea sumei de K 200 pentru cele dintâi 10 broșuri în extenziune de câte 6—8 pagini format mic. Gr. Pletosu va pregăti disertația pentru ședința festivă a secțiunilor cu ocazia adunării generale a „Asociațiunii” ce se va ține la toamnă în Bistrița.

Secțiunea economică, prin referentul său R. Simu, raportează că ea a dezvoltat și va dezvoltă activitate în chestia prelegerilor economice, a colaborării la „Țara Noastră” cum și în privința pregătirii unor broșuri pentru Biblioteca populară. A propus ședinței plenare să decidă tipărirea scrierilor „Comuna Viitorul” de R. Simu și „Băncile și poporul” de I. I. Lăpădatu; iar scrierea „Cartea de bucate”, de I. F. Negrușin să fie cenzurată. Propune a se vota și pe anul viitor suma de K 2000 pentru prelegeri. Membrii secțiunii își oferă serviciile lor pentru pregătirea scrierilor recomandate de dl Dr. B. Preda în interesul Românilor din Munții Apuseni și se angajază a pregăti prelegeri economice model. Propunerea dlui V. C. Osvadă în chestia înființării unei „Centrale a tovarășilor”, încât privește „Asociațiunea” nu o poate recomanda din cauza lipsei de mijloace a acestei instituțiuni. Recomandă însă și de data aceasta comitetului central să stăruie cu tot înadinsul pentru înființarea însoțirilor culturale și economice: prin publicațiuni potrivite, prin conferențe și alte mijloace. S.

Institutele de bani din Ungaria în 1905.

Oficiul statistic central a dat de curând publicității datele statistice cele mai recente (pe 1905) asupra institutelor de bani din țările coroanei ungare. Extragem din datele acestea pe cele mai însemnate, completându-le și punându-le alături cu datele noastre statistice asupra institutelor de bani române în 1905.

Conform datelor oficiale au existat până la finele anului 1905 în Ungaria propriu zisă 465 bănci, 727 casse de păstrare și 2579 însoțiri de credit, în total așadară 3771 institute de bani, față de 3612 în anul 1904.

La numărul de 3771, institutele de bani române participă cu 115, în care cifră însă se cuprind numai societățile pe acții și cele câteva însoțiri, asupra cărora avem date pozitive; pe când diferitele tovarășii de credit înființate de vre-o câțiva ani încoace mai ales pe sate, în lipsă de date, n'au putut fi conziderate aci.

Lângă cele 3771 institute de bani din Ungaria propriu zisă mai vin a se adauge institutele de bani din Croația și Slavonia, anume 33 bănci, 97 casse de păstrare și 642 însoțiri de credit, astfel că totalul institutelor de bani se urcă la 4543.

Capitalul societar al acestor 4543 institute de bani a fost la finele anului 1905 de K 661.022,000, iar Fondurile de rezervă generale și speciale s'au cifrat cu K 382.328,000, va să zică averea proprie a totalității institutelor de bani a fost de K 115443 milioane.

La sumele acestea institutele noastre de bani participă cu rotund K 12.300,000: la Capitalul societar și cu rotund K 6800,000: la Fonduri de rezervă; la cifra aversei proprii deci cu rotund K 19.100,000.

Depozitele spre fructificare, incluzive cele de cont-curent și de altă natură, au atins la toate institutele din țară cifra de K 3013 milioane; la băncile române ele se cifrează cu rotund K 61 milioane. Suma scrisurilor fonciare în circulațiune la finele anului 1905 a fost de K 15856 mil. (+ față de 1904 de K 1706 mil.) iar al Obigațiunilor comunale de K 724 milioane (- față de 1904 de K 33 mil.). Din suma de K 15856 mil. scrisurile fonciare ale „Albinei” reprezintă rotund K 6 milioane.

Profitul net realizat de totalitatea institutelor de bani din țară în 1905 a fost de K 107.477,000 care se împarte cum urmează: bănci K 376 mil. la capital și rezerve de K 40274 mil.; institute de credit fonciar K 99 mil. la capital și rezerve de K 13919 mil.; casse de păstrare K 4435 mil. la capital și rezerve de K 3943 mil. și însoțiri K 1556 mil. la capital și rezerve de K 21818 mil.

Profitul net al băncilor române se cifrează pe lângă capital și rezerve în sumă de K 19.100,000 cu rotund K 2.300,000.

La totalitatea institutelor de bani rentabilitatea capitalului societar a fost de 1625%, la băncile române 1869%.

Capitalurile aflătoare în administrația institutelor de bani se distribuie în singuraticii rami de afaceri cum urmează:

Portfoliu K 16472 mil. (rotund K 56.800 000*); Avansuri pe efecte K 1451 mil. (K 525,000); Credite cu acoperire K 5362 mil. (K 10.100,000); Imprumut. hipotecare K 2389 mil. (K 20.400,000); Imprumuturi comunale K 75812 mil.; Imprumuturi pe obligațiuni K 3129 mil. (K 6 mil.); Efecte proprii K 5392 mil. (K 5.800,000); Efectele fondurilor K 1627 mil.; Debitori K 2807 mil.; Imobiliile și mobilier K 1374 mil.

*) Cifrele din paranteze se referă la băncile noastre.

(K 3.200.000); Debitori K 323·7 mil. (K 1.200.000); Cassa K 86·8 mil. (K 1·5 mil.).

Capitalul propriu și străin cu care operează toate instituturile de bani laolaltă se urcă la K 7431·5 mil. resp. cu detragerea împrumuturilor în scrisuri fonciare și obligații comunale la K 4330 milioane. Capitalul de operație al băncilor române este K 105 700,000 resp. fără scrisurile fonciare la „Albinei“ K 99.700,000.

În timpul dela 1902—1905 capitalul de operație a crescut la totalitatea instituturilor de bani cu K 1486 mil., la băncile române cu circa K 32·5 mil.

O comparație a cifrelor dela totalitatea instituturilor de bani din Ungaria cu cifrele instituturilor din Austria, care altcum ar fi foarte interesantă, este grea, pentru că în Austria organizația băncilor diferă de organizația băncilor din Ungaria; acolo există bănci provinciale, cari n'au capital de acții, ci numai garanția provinciei respective; asemenea sunt caselle de păstrare instituțiilor comunale și nu societăți pe acții, ca cele mai multe dela noi.

Cu toate acestea iată câteva date: Băncile austriace au avut în 1905 capital propriu K 969 mil., cele din Ungaria K 402 mil. Capitalul străin administrat în 1905 de totalitatea instituturilor de bani, caselle de păstrare și institute de credit din Austria, în formă de depozite spre fructificare, cont-curent și creditori se cifrează cu K 8600 mil. față de K 4330 mil. în Ungaria. Împrumuturile hipotecare ale instituturilor de bani austriace se pot evalua la K 5800 mil. *

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 17 Iulie 1907.

Cererile de medio au fost pe toate piețele mari și nici nu se prevede o reducere mai însemnată a acestora, deși ne aflăm în mijlocul sezonului de vară. Numărul a fost foarte căutat mai ales în Berlin, unde s'a plătit cu 5%. Situația băncii imperiale este destul de nefavorabilă, având ea în 15 crt 346 milioane marce bilete supuse la dare în circulațiune și un portofel de 1072·56 milioane marce.

Pe piața internă situațiunea nu diferă mult de cea din săptămâna trecută. Toate cererile de medio au fost satisfăcute de banca de emisiune. Din cauza aceasta s'a consumat o mare parte din rezerva de bilete, strânsă în cele câteva zile mai înainte. În 15 crt. circulațiunea de bilete a băncii austro-ungare eră de 18033 milioane coroane, metal nobil 1405·4 milioane, portofel de cambii 599 milioane și rezervă de bilete 44·56 milioane coroane.

Este foarte probabil că până la finea lunii vom avea iarăși bilete supuse la dare în circulațiune, considerând că în anul trecut rezerva de bilete scăzuse în săptămâna ultimă a acestei luni cu 108 milioane coroane.

Etalonul oficial al băncilor de emisiune este următorul: la Banca austro-ungară 5% escont, 6% lombard, la banca imperială germană 5½% escont, la banca Franciei 3½% escont și la banca engleză 4% escont.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„*Albina*“, institut de credit și de economii, în Sibiu. În senzul prospectului lansat la timpul său pentru a III-a emisiune de acții, direcțiunea acestui institut printr'o publicațiune aduce la cunoștința celor interesați, că din acțiunile de a III-a emisiune au rămas neoplate cu totul 252 bucăți, cari se vând la acționari și neacționari cu K 400 bucata, plus K 10 spese de emisiune.

Terminul de optare la aceste acții se încheie la 31 curent.

Pretul de K 400 se poate plăti și în rate la următoarele termine: 1 Septembrie 1907 (I), 1 Octombrie 1907 (II), 1 Ianuarie 1908 (III), 1 Aprilie 1908 (IV) și 1 Iulie 1908 (V).

„*Agricola*“, însoțire economică de magazin și anticipații în Hunedoara, își publică în numărul nostru de față bilanțul pe al V-lea an de gestiune 1906/7 încheiat la 30 Iunie 1907. care comparat cu bilanțurile anilor precedenți dovedește că aceasta însoțire a învins deja greutatele începutului și se desvolcă an de an în mod satisfăcător. Bilanțul arată active totale de K 243.403 față de K 192.990 în 1905/6; pozițiile principale ale activelor sunt: Cambii în portofoliu K 163,137 (+ față de 1905 de K 40.157), din care sumă sunt reescontate K 62,365. Avans pe vite și Lombard K 22.576 (+ circa K 7,000). Bucate în magazine K 11,512 (— față de anul precedent circa K 300). Magazinele și caselle proprii sunt prezentate neschimbate cu K 23,997. Ca poziție nouă vedem în active Morile din Nădrab și Govașdia (inventar și bucate) K 2.871. Ce privește pasivele: din Capitalul societar de K 46,500 este efectiv vărsată suma de K 44,160, împărțită între 229 membri cu 930 cote; Depozitele spre fructificare, cea mai însemnată poziție a pasivelor, se cifrează cu K 102,900 și sunt în creștere față de 1905/6 cu K 30.950; Fondul de rezervă, care arată față de anul precedent o creștere de K 2,476, se cifrează după o existență de 4 ani deja cu frumoasa sumă de K 7,476. Venitul brut a fost de K 26.207 (+ față de 1905/6 de circa K 5,200), iar profitul net de K 6,189 este cu circa K 700 mai mare decât în anul 1905/6.

„*Bistrițiana*“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Bistrița a convocat pe 14 August a. c. o adunare generală extraordinară. Obiectele principale la ordinea zilei sunt: urcarea capitalului societar la K 200,000 ev. K 240,000; alegerea unui membru în direcțiune și crearea unor posturi de funcționari.

„*Chiorana*“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Șomcuta-mare asemenea a convocat o adunare generală extraordinară pe 17 August a. c., al căreia principal obiect este urcarea capitalului de K 100.000 la K 200 000 și modificarea corăspunzătoare a statutelor.

„*Piatra*“, cassă de economii, soc. pe acții în Teiuș este firma cea nouă, ce a luat-o „*Teiusana*“ după ce tribunalul reg. din Alba-Iulia a denegat improptolarea firmei originale. hotărâte de adunarea generală de constituire.

„*Speranța*“, institut de credit și economii, soc. pe acții în Hosman (com. Sibiu). Am anunțat la timpul său că în Hosman s'a întințat o nouă întreprindere fi-

nanciară „*Hosmăreana*”, a căreia firmă însă după toată probabilitatea va fi dificilă la înregistrare. Aceasta de fapt s'a întâmplat și noua societate a fost nevoită a și schimba firma, adoptând-o pe cea de mai sus, sub care și a început activitatea la 15 crt. Acoardă imprumuturi cambiale, hipotecare și pe obligațiuni cu caveți și primește bani spre fructificare. *

LEGISLAȚIUNE.

Reforma impozitului de câștig cl. II. În ședința dela 11 crt. ministrul de finanțe a prezentat camerei ungare un proiect de lege despre *modificarea impozitului de câștig cl. II.*, care este de cea mai mare importanță, fiindcă categoria de impozit, ce este a se reformă atinge interesele a nu mai puțini decât 2.460.062 capi de familie și 3.051.362 membri de familie, pentru cari, conform datelor ministrului de finanțe, s'au eiecat în 1902 impozite în sumă totală de K 16.942.177. Impozitul de câștig cl. II, care are mai mult caracterul unui impozit fonciar, eră din motivul acela foarte nedrept, fiindcă adeseori eră mai mare decât impozitul propriu zis al obiectului și se percepea și în caz când obiectul eră dat în arândă. Afară de aceasta apăsă prea greu clasele mai sărace ale populațiunii. Din motivul acesta s'a și proiectat la început totala sistare a impozitului de câștig cl. II.; conziderații fiscale însă n'au admis aceasta, dar s'au făcut însemnate reduceri a acestui impozit. Conform proiectului obiectele de impozit până la K 10 sunt scutite de impozitul de câștig cl. II.; dela K 10 în sus impozitul face:

1. K 2 dacă baza impozitului trece peste K 10, dar nu este mai mare decât K 40.

2. K 4 dacă baza impozitului trece peste K 40, dar nu este mai mare decât K 100.

3. K 6 dacă baza impozitului trece peste K 100, dar nu este mai mare decât K 200; în fine

4. K 8 dacă baza impozitului trece peste K 200. Ministrul evaluează ușurarea ce rezultă pentru contribuabili din aceasta reformă la K 6-8 milioane.

Proiectul de lege amintit, care va ajunge la desbaterea camerei la toamnă este începutul marelui reforme a impozitelor pusă în prospect deja de decenii. *

CRONICA.

Capitalul și veniturile căilor ferate ungare. Până la începutul a. c. a fost investit în căile ferate ungare un capital de K 3600 milioane, din care sumă cad asupra căilor ferate de stat K 2364.1 mil., asupra căilor ferate private (principale) K 500.82 mil. și asupra căilor ferate vicinale K 776 mil. Din capitalul investit în căile ferate de stat s'au amortizat până acum K 56.13 mil., din cel investit în căile ferate private K 52.9 mil. În anul 1905 totalul veniturilor căilor ferate a fost de K 330.73 mil., al cheltuielilor K 183.72, a rezultat deci un escedent de K 147 mil., care a co-răspuns unei fructificări de 4% a capitalului investit. *

Bancnote noue à K 20. Banca Austro-Ungară intenționează a emite în timp apropiat bancnote noue à K 20. Aceasta nouă emisiune a devenit necesară fiindcă la bancnotele vechi s'au făcut deja număratoase falsificări; afară de aceasta forma bancnotelor actuale încă n'a prea aflat plăcerea publicului.

Spesele de fabricațiune ale bancnotelor sunt destul de însemnate. anume 6 fil. de bucată, ceea ce la circulațiua totală de 30 milioane a bancnotelor se urcă la K 1.8 milioane.

*
Un funcționar de bancă cu praxă de 5 ani își caută post, corespunzător praxei sale. Doritorii să se adreseze comunicând condițiile dlui *Teodor Blăgău* în *Kerek* u. p. *Uj-Szt.-Anna*, Aradmegeye.

*
Bancnote false à K 20. Din nou se află în circulațiune bancnote false à K 20, a căror semne distinctive mai însemnate sunt: colorarea fundamentală se deosebește de cea a bancnotelor veritabile, partea colorată este în lățime cu 3 mm. mai scurtă decât la bancnotele veritabile și hârtia este unsuroasă la pipăit. Pe latura maghiară capul de femeie și figura ingerului sunt spăăcite; tot astfel sunt și literile și cifrele din text, cari pe lângă aceasta sunt și mai groase; desemnul fundamental este dur și diferă de cel veritabil și colorarea roșie din jurul cifrelor 20 aflătoare în cele două colțuri este spălăcită. Pe latura germană capul femeii și fața ingerului asemenea sunt șterse, dar mai puțin ca pe latura maghiară; literile încă sunt șterse, mai dure și mai groase și în locul cuvintelor *Dwadriéscia Koron* sunt cuvintele *Dwadriéscia Koronu*. Numărul este 010211, seria 1039.

Se impune deci precauțiune la primirea bancnotelor à K 20.

*
Burse pentru tineri industriași și împiegați comerciali. Camera de comerț și industrie din Brașov publică concurs pentru acordarea a două burse de câte K 600 pentru industriași și o bursă de K 600 pentru împiegați comerciali tineri, cu locuință stabilă sau născuți în comitatele Brașov, Făgăraș, Sibiu și Târnava-mare, aparținătoare circumscripției camerei numite.

Bursele pentru *industriași* se vor acordă la tineri zeloși, cari voiesc să-și aprofundeze și lărgescă cunoștințele de bransă câștigate până acum, prin frecventarea unei școale speciale de meserii. În petiție sunt a se indica: numele, domiciliul și referințele familiare ale petentului, bransă specială aleasă și căile ce voiește să le urmeze petentul pentru ajungerea scopului său. Mai departe trebuie să dovedească petentul cunoștințele sale de limbi, și să alătore la petiție atestat de botez, de școală și testimoniu asupra ocupației de până acum, în fine atestat de moralitate dela autoritatea competentă.

Cererile petenților *comerciali* și anume pentru o bursă în scopul cercetării unei *academii* ori *școale superioare de comerț* au să conțină: atestat de botez, referințele familiare, mai departe planul cum are de cuget petentul să pună mai târziu cunoștințele câștigate în serviciul comerțului din patrie; asemenea trebuie alăturate atestatele despre studiile de până acum și dovedite cunoștințele de limbi. Este de observat, că de astădată, petenții, cari voiesc să se dedice *carrierei de bancă* abia vor putea fi conziderați.

Petițiile provăzute cu timbru de K 1 pro coală trebuie înaintate cel mult până la 20 August a. c. la Camera de comerț și industrie din Brașov.

Industriași împărășiți cu bursă trebuie să se oblige în scris, că se vor stabili mai târziu în patrie, iar împiegatul comercial, că se va pune ulterior de fapt în serviciul intereselor comerciale ale patriei, fără privire, că într'un post din străinătate sau din țară.

În caz de neîmplinire a acestei condițiuni bursierii vor avea să restituie bursele avute.

Ar fi de dorit, ca câștigarea unora dintre aceste burse să o încerce și tinerii români cari încă au drept la ele, ca oricari alții; ba pe cât știm, la acordarea bursei din partea camerei de comerț se ține chiar cont, ca rând pe rând să fie conșiderați petenții de diferite naționalități și din diferitele comitate apartinătoare circumscripției camerei.

Mișcarea emigrațiunii. În zilele acestea a apărut anuarul statistic pe 1905 publicat de biroul central statistic, care conține date exacte asupra emigrațiunii în 1905 și o tabelă a mișcării emigrațiunii în ultimele două decenii.

Iată câteva date importante:

În 1905 au emigrat din Ungaria peste mare 170.430 persoane, anume peste Fiume 35.961, Triest 867, Hamburg 27.664, Bremen 76.857, Anvers 14.246, Rotterdam 8.809, Havre 5.101, Liverpool 716 și peste porturile italiene 204.

În anii 1901—1905 emigrațiunea s'a mișcat cum urmează: 1901: 71,474; 1902: 91,762; 1903: 119,944; 1904: 97.340 și 1905: 170,430 sau în mediu pe an 110,186. Din anul 1886 până la 1905 au emigrat din Ungaria în America 964,910 persoane, va să zică rotund *un milion* de oameni. Țara au părăsit-o în 1905 122,059 bărbați și 43,802 femei, va să zică 8·2 per mille a populațiunii; după *naționalitate* se împart aceștia cum urmează: 43,757 Maghiari; 28,306 Germani; 38.770 Slovaci; 17,747 *Români*; 7,287 Ruteni; 17,523 Croați și 10,376 Sarbi. După ocupațiune au fost dintre emigranți: 98,728 agronomi și muncitori agricoli = 68%; 15,282 lucrători industriași = 10%; 13,373 zileri = 9·4%; 7,650 servitori = 5·8%; 2,822 industriași independenți = 2% și 2342 lucrători de mine = 1%. S'au *repatriat* 17 566 persoane și anume din America 13,926 România 1,772, Germania 1,015 și din alte state europene 801. Perderea curată de material de oameni în 1905 se cifrează deci cu 152,864 persoane.

Obligată este direcțiunea societății pe acții a da unui acționar, în afară de adunarea generală, informațiuni asupra situațiunii și mersului întreprinderii? Chestiunea aceasta se ivește adeseori în praxa institutelor de bani și întrebări de natura celor amintite mai sus li-se pun direcțiunilor de cele mai multe ori atunci, când cursul acțiunilor arată o tendință de reducere. De regulă direcțiunea va servi cu informațiuni, întrucât acelea nu sunt în contra intereselor întreprinderii; în unele cazuri însă darea informațiunilor se va denega, cu sau fără motivare. O poate face aceasta direcțiunea, fără a fi responsabilă? Direcțiunea este organul societății, nu al singuraticilor acționari, prin urmare ea este obligată a da informațiuni numai societății, reprezentată prin adunarea generală. În afară de aceasta, direcțiunea în general nu poate fi obligată a da informațiuni singuraticilor acționari și denegarea informațiunilor ar putea formă numai între împrejurări de tot particulare substratul unui proces de desdaunare. Ba se poate merge chiar mai departe și se poate susține, că între anumite împrejurări interesele societății pretind deadreptul ca direcțiunea să deneghe darea informațiunilor, ce eventual i-se cer. Altcum stă lucrul, se înțelege, cu întrebările ce i-se pun direcțiunii în adunarea generală, cu aprobarea acesteia, pentru că adunarea generală este organul suprem al societății, că-

ruia direcțiunea este datoare a-i servi cu toate informațiunile, ce i-se cer, chiar și atunci, când după părerea ei aceasta este contra intereselor societății. Pe motivul acesta informațiunile se pot denega singuraticului acționar chiar și în adunarea generală, întrucât aceasta nu ar decide ca ele să se dea. 5

Sumar.

Adunarea generală de constituire a „Solidarității” asociațiune de institute financiare ca însoțire în Sibiu — Adunarea plenară a secțiunilor „Asociațiunii”. — Institutele de bani din Ungaria în 1905. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: „Albina”, „Agricola”, „Bistrițiană”, „Chiorana”, „Piatra”, „Speranța”. — *Legislațiune*: Reforma impozitului de câștig cl. II. — *Cronică*: Capitalul și veniturile căilor ferate ungare, Bancnote nouă de K 20, Un funcționar de bancă, Bancnote falze de K 20, Burse pentru tinerii industriași și impiegați comerciali, Mișcarea emigrațiunii, Obligată este direcțiunea societății pe acții a da unui acționar, în afară de adunarea generală, informațiuni asupra situațiunii și mersului întreprinderii?

Banca de asigurare Transilvania.

— Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 5. —

Asigurări contra pericolului de foc și exploziune.

Asigurări pe viață în toate combinațiile.

Asigurări pentru cazuri de accidente.

Asigurări contra pagubelor prin grindină.

Asigurări contra infracțiunii (furt prin spargere de casse și locuințe).

Nr. 2 (29—52)

Asigurări de sticle la galantare, etc.

Pentru bănci de credit condiții foarte avantajoase pentru asigurarea ipotecelor și reduceri considerabile de premii pentru membrii oricărei reuniuni agricole sau tovărășii economice.

Cursul pieții Sibiu din 19 Iulie 1907.

	se cump.	se vând.
Galbini	K 11 25	11 35
Lei (bilete)	95—	95 40
Lei (argint)	94—	95—
Mărce (hârtie sau aur)	117 50	117 95
Napoleon d'or	19 14	19 24
Lire turcești (aur)	21 55	21 75
Sovereigns	23 90	24 10
Ruble (hârtie)	251—	252 50
Ruble (argint)	244—	247—

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 17 Iulie 1907.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde	
" " Tisa	" " "	21 40—22 40
" " Pesta	" " "	21 95—23 65
" " Alba-reg.	" " "	21 90—22 70
" " Bacica,	" " "	21 50—22 50
Secară	" " "	16 70—17 05
Orz	" " "	13 55—14 40
Ovės	" " "	15 85—16 40
Porumb	" " "	12 20—12 30
Rapiță,	" " "	33 90—34 70
Slănină (clisă)	" " "	128—141—
Untură de porc B.-Pesta	" " "	145—146—

Bursa de București.

Cursul din 17 Iulie 1907.

Rentă amort., impr. 185 mil. din 1903, 5%	vinde	Lei	102 ¹ / ₄
" " " 274 " " 1890, 4%	"	"	92 ¹ / ₂
" " " 180 " " 1898, 4%	"	"	89 ¹ / ₂
" " " seria A. și B. din 1905, 4%	"	"	90
" " " convertită din 1905, 4%	"	"	90
„Obligațiile Credit. județian și comunal 5%	"	"	102 ¹ / ₂
Scrisuri fonciare rurale 5%	"	"	99 ³ / ₈
" " " 4%	"	"	89 ¹ / ₄
" " " urb București 5%	"	"	98 ³ / ₈
" " " „ Iași 5%	"	"	94 ¹ / ₂

„ALBINA“, institut de credit și economii în Sibiu.

PUBLICAȚIUNE.

Terminul pentru prima optare la emisiunea a III-a de acții a institutului nostru s'a încheiat cu ziua de 15 Iunie a. c. Acțiuni neoptate au rămas 252, cari — în sensul dispozițiilor prospectului nostru lansat la 27 Martie a. c. — se vor vinde cu prețul urcat de K 400 per bucată, plus K 10 spese de emisiune.

Terminul de optare la aceste acții se încheie la 31 Iulie a. c. Prenotări se primesc și dela neacționari ai institutului.

Pentru achitarea prețului de K 400 pe bucată se stabilesc următoarele termene de plată:

- 1 rată până la 1 Septembrie 1907
- 2 " " " 1 Octombrie 1907
- 3 " " " 1 Ianuarie 1908
- 4 " " " 1 Aprilie 1908
- 5 " " " 1 Iulie 1908.

Deodată cu prima rată este a se solvi și taxa de emisiune de K 10.

Sibiu, 15 Iulie st. n. 1907.

Nr. 89 (1—1)

 Direcțiunea.

„PIATRA“, cassă de econ. soc. pe acții în Teiuș.

A N U N Ț.

Aducem la cunoștința onoratului public că în urma denegării în protocolării firmei noastre „Teiușana“ ne-am văzut siliți a modifica firma institutului în „Piatra“ ceea ce tribunalul regesc din Alba-Iulia a și aprobat sub Nr. 4893/1907.

Nr. 88 [1—1]

 Direcțiunea.

„CODREANA“, institut de credit și econ. în Băsești.

CONCURS.

Institutul de credit și de economii „Codreana“ din Băsești (Illésfalva, comit. Selagiu) publică concurs pentru ocuparea postului de **contabil**

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Salar anual K 1600.

Relut de cuartir K 200.

Tantiema statutară

Cei ce doresc a reflecta la dobândirea acestui post, au să documenteze că au absolvat școala comercială cu examen de maturitate și că posed limba română și maghiară perfect în vorbire și scriere, și că sunt capabili a compune independent bilanțul.

Rugările sunt a se adresa direcțiunii institutului „Codreana“ în Illésfalva (Szilágy m.) până incluzive 10 August a. c. st. n.

În recurs este a se notifica, că e cu familie sau nu!

Numai cei cu praxă de bancă vor fi luați în considerare.

Noul ales după un an de probă se va definitiva.

Postul este a se ocupa momentan după alegere.

Dat în ședința plenară a direcțiunii, ținută în 13 Iulie 1907.

Nr. 90 (1—2)

 Direcțiunea.

„ULPIANA“, institut de credit și econ. în Grădiște.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **cassar** la institutul „Ulpiana“ din Grădiște, dotat cu salar anual de K 600 și tantiema statutară prin aceasta se publică concurs cu termen de 1 Septembrie a. c.

Alesul va avea să depună cauciune de K 5000 în numărare sau în hârtii de valoare.

Cererile provăzute cu atestate vor avea a se subșterne direcțiunii până la termenul de sus.

Grădiște, la 18 Iulie st. n. 1907.

Nr. 90 (1—1)

 Direcțiunea.

„AGRICOLA“, însoțire economică de magazin și anticipații în Hunedoara.

CONVOCARE.

P. T. membrii însoțirii economice de magazin și anticipații „Agricola“ din Hunedoara (Vajdahunyad), sunt poftiți a lua parte conform statutelor la

a V-a adunare generală ordinară,

care se va țineă *Duminecă în 28 Iulie st. n. a. c. la oarele 3 d. a.* în localul însoțirii în Hunedoara.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Raportul anual și raportul despre membrii însoțirii, precum și proiectul de bilanț — prezentate de direcțiune.
3. Raportul comitetului de supraveghiere.
4. Impărțirea profitului curat.
5. Absolutorul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere pentru gestiunea anului 1906/7. Nr. 81 (1—1)
6. Alegerea alor 2 membrii în direcțiune, în locul celor sortați conform §-lui 29.
7. Eventuale propuneri înaintate în sensul statutelor.

P. T. membrii pot lua parte la adunare ori în persoană, ori prin plenipotențiați, în sensul §-lui 21 din statute. Cu finea anului de gestiune însoțirea a avut 229 membrii cu 930 quote în sumă de K 46,500.

Hunedoara, la 11 Iulie st. n. 1907.

Direcțiunea.

Bilanțul general pe al V-lea an de gestiune, — Zárszámadás az V-dik üzleti évről,
pe timpul dela 1 Iulie 1906 până la 30 Iunie 1907 — 1906 július hó 1 étől 1907 június hó 30-ig.

Activa — Vagyon.	(Coroane).	Pasiva — Teher.	(Coroane).
Cassa în număr — Késszép	7,798-27	Capital însoțit — Szövetkezeti alaptőke	46,500—
Bucate în magazine — Gabona raktárban	11,512-43	Fond de rezervă — Tartalékalap	7,476—
Morile din Nădrab și Govaşdia (inventar și bucate) — A Nadrábi és Govásdiai malmok (felszerelés és gabona)	2,871-54	Fond de penzii — Nyugdíjalap	684-56
Cambii în portofoliu — Váltótárca	163,137—	Depuneri spre fructificare — Betétek	102,900-59
Avans pe vite și lombard — Előlegek mahákra és lombárd üzlet	22,576-20	Reescont — Visszeszámitolás	62,365—
Salda-Conti — Számlák	5,796-39	Cont-Curent — Folyó számla	16,144-25
Efecte proprii — Érték papirok	590—	Divid. neridicată — Fel nem vett osztalék	315-44
Magaziile și casele proprii — Saját házunk és raktáraink	23,997-62	Sald. inter. tranzit. — Átmeneti kamatok egyenlege	827-70
Bon la alte bănci — Bon más intézeteknél	66-78	Profit curat — Tiszta nyereség	237,213-54
Mobiliar — Felszerelés	937-26		
amortizare — leírás	93-72		
Capital restant — Hátralékos alaptőke	2,310—		
Diverși debitori — Adósok	1,873-27		
	243,403-04		243,403-04

Contul Profit și Perderi, — Nyereség és Vesztesség számla,
pe timpul dela 1 Iulie 1906 până la 30 Iunie 1907 — 1906 július hó 1-étől 1907 június hó 30-ig.

Eșite — Kiadások.	(Coroane).	Intrate — Bevétel.	(Coroane).
Interese — Kamatok:		Venite — Jövedelmek:	
pentru depuneri — betétek után	4,933-40	dela bucate și morile arândate — gabona üzlettől és malmoktól	5,976-39
pentru Cont-Curent și reescont — folyó és visszámla után	4,615-05	dela Escont — Váltó leszámítás után:	
Dare — Adó:		interese, proviziuni și competențe — kamatok, jutu- lécok és díjak	14,284-84
directă egyenes	2,385-21	dela cont-curent — folyó számla után:	
10% după interese de depuneri — 10% a betéti kamatok után	493-34	interese, proviziuni și competențe — kama- tok, jutalécok és díjak	2,978-96
Salare — Tiszti fizetések	4,279-92	dela interese de efecte — Értékpapirok után	40—
Spese — Költségek:		proviziuni (dela agenturi, mijlociri etc.) — jutalék és díjak (bizomány, képviselések stb.)	1,827-63
porto, tipărituri, luminat, încălzit etc. — porto, nyomatványok, vilagítás, tüzelés stb.	2,154-08	Chirie — Házbér:	
Timbre — Bélyegek	70-30	pentru casele proprii — saját házunk után	1,100—
Chirie — Ház és raktár bér	800—		
Amortizare — Leírás	93-72		
Scopuri de binefacere — Jótékony czélok	15-30		
Profit curat — Tiszta nyereség	6,189-50		26,207-82
	26,207-82		26,207-82

Hunedoara (Vajdahunyad), 30 Iunie 1907.

Vasile C. Osvadă m. p., director executiv — ügyvezető igazgató.

Alexe Manea m. p., contabil — könyvelő.

Membrii direcțiunii — Igazgatósági tagok:

Dr. George Dubleşiu m. p., preșident — elnök.
Smit Feri m. p.

Nicolau Macrea m. p., cassar — pénztárnok.
George Rain m. p.

Nicolae Rimbaș m. p.
Teofil Tulea m. p.

Conturile prezente le-am revidat și aflat în deplină ordine — Jelen számlákat felülvizsgáltuk és teljes rendben találtuk.

Comitetul de supraveghiere — Felügyelő bizottság:

Daniil David m. p., preșident — elnök.
Const Dăncilă m. p.

Dr. August Drağıts m. p.
Manasie Iar m. p.

Dr. Victor Bontescu m. p.
Eremie Muntean m. p.